

Sygn. akt IV CSK 706/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku C. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przy uczestnictwie A. P. i L. P.

o wpis,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 czerwca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy i uczestników postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 29 kwietnia 2014 r., sygn. akt II Ca 162/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni C. z o.o. z siedzibą w W. oraz uczestnicy postępowania A.P. i L. P. złożyli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 29 kwietnia 2014 r., oddalającego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 10 września 2013 r., którym oddalono wniosek skarżącej spółki o wpis w księdze wieczystej uczestników jako współwłaścicieli nieruchomości w udziałach 7200/345600 w miejsce M. P..

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący oparli na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie

występują dwa istotne zagadnienia prawne. Pierwsze dotyczy uprawnienia współwłaściciela nieruchomości do złożenia wniosku o wpis prawa na rzecz innego współwłaściciela. Drugie zagadnienie dotyczy tego, czy w postępowaniu o wpis do księgi wieczystej w oparciu o ustawowy zapis windykacyjny środkiem dowodowym umożliwiającym ustalenie kręgu spadkobierców ustawowych, którzy nabyli spadek obejmujący nieruchomość w wyniku nie uzyskania przez spadkobiercę testamentowego, będącego cudzoziemcem, zezwolenia na nabycie nieruchomości może być postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku wraz z jego uzasadnieniem, czy wymagane jest przeprowadzenie postępowania o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Uzasadnienie wniosku skarżących nie odpowiada powyższym wymaganiom. Po pierwsze, ograniczyli się oni do sformułowania samych problemów prawnych, nie uzasadniwszy, na czym polegać by miała ich istotność na tle rozpatrywanej sprawy. Po drugie, skarżący nie przedstawili własnego wywodu, odnoszącego się do tego, jak jej zdaniem powinno wyglądać prawidłowe zastosowanie zaskarżonych norm, nie przytoczyli też żadnych argumentów prawnych na poparcie swego stanowiska. Zagadnienia prawne mają charakter pozorny i nie pozostają w ścisłym

związku z podstawą rozstrzygnięcia w sprawie. Interes prawny jest samodzielną przesłanką określającą legitymację dokonywania czynności procesowych w wypadku, gdy wyraźnie tak stanowi przepis prawa. Legitymację czynną do składania wniosku o dokonanie wpisu w księdze wieczystej reguluje art. 626² § 5 ustawy o księgach wieczystych i hipotece ograniczając ją do właściciela nieruchomości, użytkownika wieczystego, osoby, na rzecz której wpis ma nastąpić, albo wierzyciela, jeżeli przysługuje mu prawo, które może być wpisane w księdze wieczystej. W sprawach dotyczących obciążeń powstałych z mocy ustawy wniosek może ponadto złożyć uprawniony organ. Przepis ten jest jasno sformułowany i wielokrotnie był przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, w których omawiano także zagadnienia dotyczące uprawnień współwłaścicieli (por. uchwała z dnia 7 lipca 2010 r., III CZP 45/10, OSNC 2010, nr 12, poz. 164, postanowienia z dnia 16 czerwca 2004 r. I CZ 48/04 OSNC 2005, nr 6, poz. 108, oraz nie publikowane z dnia 20 stycznia 2011 r., I CSK 185/10, z dnia 20 listopada 2011 r., IV CSK 653/10, z dnia 23 sierpnia 2012 r., II CSK 49/12, z dnia 15 stycznia 2014 r., I CSK 204/13, nie publ). Skarżący nie wykazał, aby istniała uzasadniona przyczyna zmiany lub modyfikacji dotychczasowej wykładni.

Drugie z przedstawionych zagadnień stało się bezprzedmiotowe wobec prawidłowości stanowiska dotyczącego braku legitymacji czynnej wnioskodawczyni.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.